

מסורת הש"ס

(א) ע' מכות יט, כו, ט (מנחות ח: יט: ת"כ צו פ"א ה"ב); (ב) כתייב שבת קכ"ד; (ג) [מנחות יט: א] [מנחות א] [לעיל פד: מנחות א.י. א] לעיל פז. מנחות ז. פז: ק. קב: מעילה ד. א. א] מוסף במנחות ספ"ח ומעלה פ"א ה"ד; (ח) מוסף למנחות ספ"ט; (ט) [ויקרא עב: א] א' לעיל פד: (י) לעיל פג.; (כ) מנחות פו.; (ל) שם, א' לעיל סט.; (מ) [ועי' חו' מנחות ח: ד"ה לנ], (נ) ע' נפ' פנים מאירות, מנר, וימא מט. ד"ה ד"ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שאל פסולס דמיס של בהמה: (ב) ד"ה ליבס וכו' מוקות הס"ד ומיבס כ"ש נמחק: (ג) ד"ה ואין מתקשין וכו' לגלי הס"ד ומיבוס כ"ש במנחות נמחק:

גליון הש"ס

גם' נגפמו אין מתקנין. עיין שבועות דף י"א ע"א תוס' ד"ה מ"מ קטלי: שם הוינו במ"ב מבבב"ס. ע"י מוטס דף טו ע"י תוס' ד"ה נחמלנו: רש"י ד"ה אבל מקדשין וכו' שם יצא. עיין לעיל דף ע"ב ט"ז תוס' ד"ה יעלה: [תוס' ד"ה אלא כפי"ה וכו' ומפשי' רבינו חיים דמבבב"ס לכלי קמחי. ע"י וימא דף חמ ע"א תוס' ד"ה ע"ב וכו' ומפסיקום דף קט ע"ב תוס' ד"ה ע"י מעי' דהוי וכו'] ע"י חקק מושבו בתקונין. ע"י פסחים דף קט ע"ב תוס' ד"ה תי"ב וקוסה דף נ ע"א תוס' ד"ה וא':

שינויי נוסחאות

[א] זריק דמן דמגע (כ"ה): [ב] ועוד וכו' דרך [ג] [ג' ס"א] כי קא מבטיח לא דקא אריפא ולתיירו בקמחי וקמחי: [ד] וגי קריל וקמחי הלכות: [ה] ולא מדות חיובש מקדשות (כחתי' וכו' בהשתייכות): [ו] גי' ש"מ וסיפא איכא דמנחי לה אריפא דמנחתינן גמלי' לא לארן ארן מקדשין אכלי' כבודש אמר בר וואתימא רב אסי אינו קדש ליקרב אבל קדש ליפסל. [נד] כלן [ס"ט] ואיכא דמנחי לה אהא, מלאים אין מלאים אלא שלימים אמר ר' יוסי אומתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון אינו קדש אמר רב ואתימא רב אסי אינו קדש ליקרב אבל קדש ליפסל ואיכא דמנחי לה אהא וכו'. ומתקן י"ש ליבס תמיח הלתי"מ והמשל"מ למקור הכתובים פ"ג מפסיק"מ ד"כ: [ז] כלן ג' ספיקא כלי קדש שניקבו כ"ז. ת"ח (ש"פ): [ח] אורה לתקני' (כחתי'): [ט] מבכסין אותן לא (ש"פ): [י] מבכסין כ"ש דבי לא מחזורי מרביעי טפי (כ"ה). ועי' רש"י: [יא] ל"ל למי' (ש"פ): [יב] ופסלה (ש"פ) [יג] ל"ל דלא בעיית' [יד] דידה (ש"פ). ל"א מעלה גירדא אלא (גמ'): [טו] הפסול כחתי': [טז] דהייבא דגברא וכו' כחתי': לא ל"ל דלא בעיית' וכו' (ש"פ): [יז] דידה (ש"פ). ל"א מעלה גירדא אלא (גמ'): [יח] ג' ספיקא דהתורה אלא (ש"פ): [יט] ומתקן ל"ל כלן. ומתקן ואילין הוא פירוס. וא"ע: [כ] ל"ל דהגון (ש"פ): [כא] לחזילי (כחתי'): [כב] ל"ל אית בהו (ש"פ): [כג] ל"ל לירות (ש"פ): [כד] ל"ל ע"ש. שפגפ. סהר תפסין קאי לקוסי' הלכות: [כה] דריבא (כ"ה): [כו] ל"א כל שכן דאי רבי (כ"פ): [כז] דאם עלו לא ירדו וירודו (ש"פ, ש"ט): [כח] לפי גי' ניקפתו משעת דלחילא דר' יהושע פיין. ור"כ דלקוטי הלכות עיי"ש. אבל בחתי"א כ"י י"ט קס"ה נכתב נהליה ד"ס ט"ס ועטרופולו, וכל"ל רש"י מנ"ל הא ר"ל נדס בתפלת העוף וזיק

העוף העוף פסולה. שמלקה בראש המזבח שלא לשמה ופסל א' דלף על צב דנעשית א' למטון הא אמר מר לעיל (דף קכ.) מלקה בכל מקום במזבח כשרה ולא פסיל מעלה **דידיה** א' אלא בזהזה והיכא דמלקה בפסול בראש המזבח וק"ל בכל הפסולין א' אם עלו לא ירדו היכי שרי ליה מר להזות מדמה הרי מגביה ומנמי כשאוזם בה וזמה והזה ליה ירוד: **שאר פסולים**. דמיס (ה) בבהמה לר"ג דלומר במתני' א' הדס פסול ד' שעלה לא ירד: **היכי וזיק**. מדמן הרי זריקה מרחוק הוא וזרק והזה ליה אייר המזבח: ומשני **דמגע** להו. לכותל מזבח כשזמה בנשאת העוף וכן צוריקת דס פסול: ופרכינן הא **הואה היא**. במתמיה. מילוי הוא ולענין דמיס פסולים נמי אי מגע להו שפיכה הוי ולא זריקה ועוד וכי דרך הואה וזריקה צכך אלא לאו משום דלאורי מונח כמזבח דמי: **לאמר רצ אשי**. לעולם בעיין מהא לא תפשוט דהא א' גזרלא בראש המזבח קאי ונקיט להו וכה"ג לא מייבעיא לן חזירי מזבח לעיל דהנחת גופו בראש המזבח כהנחת קרנן דמי וכי קמנבעיא לן בגון דקאי אחרעא ותליניהו בקניא כחורין המזבח: **מתני' כלי הנת**. קצרות ומורקות לגס ואין ולשמן:

מדות היבש. א' שמי מדות של יבש היו כל המנחות וחלי עשרון לעשרון למדידת מנחת חזבימי כ"ג מחתימה בצוקר ומחתימה בערב. להכי נקט גבי יבש מדות שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו דכלי שנותנין צו מנחה להו לחך: ואין כלי לא מקדשות אם היבש. בגמרא מתרגס לה אמדות הלח: **שפיו עושין והן שלימים**. כשהן שלימים: **אלא נקדש**. בעזרה: **גב' לא שנו**. דאין כלי הלח מקדשין את היבש: **אלא מדות**. א' מדות הלח שהיו שם הין וחלי הין שליש הדין וכו' דסיין דחך לא חזו לעשר למדי' למדוד והן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא ע"י מדידה: **אבל מוקדוסי**. אש"ג דכלי הלח ניניהו מקדשין יבש דכי היכי דחזו ללח חזו נקלת שהוא יבש: **לחא היא**. דהא כתיב בצלמה בשמן והיכי ילפת מהאי קרא למקדשין יבש: **ליבש שבה** אי אפשר ליבגל כולה שלא יהו צהן קרטיין קרטיין של יבש שלא נגע צהן השמן וקדשיניהו מורקות (ג).

כ"ש: ליבש דמיא. וספיר תפשוט מיניה ליבש גמור: **אלא שלימין**. לאפוקי נקבו: ואין מקדשין אלא מלאין. כלומר שיהא צהן שיעור שלם עשוריים לפר ושני עשוריים לליל אבל אם חסר השיעור אין הכלי מקדשן שאינו ראוי לכלי א'. כך שמעתי במנחות (דף ק.) אלא **כענים**: בעזרה: **צירולי מדות איכא צניייהו**. למאן דמני אין מקדשין אלא ממוכן קסבר צירולי מדות לא נמקדשו אלא מה שבמוך חללו של כלי. צירולי מדות גודשי מדות. ופלוגתא היא במנחות בפרק שמי מדות (דף קכ.) לא שנו. הא דלמרינן דאין מקדשין אלא מלאים: **אלא שאין דעסו להשלים**. ולהוסיף עד כשיעור: **תניא נמי הכי מלאים**. שניהם מלאים סלת: **אלא שלימים**. שהיו א' עשוריים ולוגין שלימים לאפוקי שיעור חסר דלא מקדשי: **אבל מקדשין**. כלי הנה אם היבש ליפסל. א' שאם ילא חוץ לקלעים או נגע צו טבול יוס נפסל דלהכי ליה כלי להכשירו ליפסל כדתניא א' (מעילה דף י.) המנחות מועלין צהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יוס ובחמוסר **כפורים: מנחות ונסכים ומנחה בהמה מן המדומע**. ואע"פ שמותר לכהניס דבעינן מותר לכל ישראל שנאמר (ויקראל מה) ממשקה ישראל מן המותר לישראל (מנחות א.) ואין ל"ל מערלה. שאסורה אף לכהניס: **ליפסל**. דלא נפקי לחול א' וישרפו קדשם הכלי. והא דרב אסי לא מהדר אצבורים אלא אמנחות דבעורים לאו קדשת כלי הוא אלא ומאי ליפסל איכא ומאי ליקרב איכא לא ל"ל קרבו: אין **מסוינין אוסן**. כמו שעושין למדות א' מוקבות שממשינין אותן סביבות הנקב ונסתם הנקב: **אוסן מסוינין לטובן אצר**. לקמוס הנקב. וכולו משום דמיחיי כעניות ולאו אורח ארעא: **ונגמו** א'. פגימה גדולה שמיקון השחמה ניכר: **סנין מטריפס**. שהיתה רכה כד' ליפגס פגימות דקות תמיד ומטרפת את הקדשים: **אין עושין אוסן מעשה מהט**. לאורגן כמין יריעה ולעשותן אחרי כן לבוש תפור במחט אלא כמין מלבוש אורגין אותן כצליהם: **אהל**. מין כיצום הוא שמעציר את הגיעול וכן נמר: **הא כמים מנכסין**. במתמיה. כיון דטעמא משום דמיחיי כעניות הוא מה לי נמר מה לי מים הרי נתגעלו וכבסן כל ב' שכן דכי לא מחזור להו שפיר גריעבי טפי:

העוף העוף פסולה. שמלקה בראש המזבח שלא לשמה ופסל א' דלף על צב דנעשית א' למטון הא אמר מר לעיל (דף קכ.) מלקה בכל מקום במזבח כשרה ולא פסיל מעלה **דידיה** א' אלא בזהזה והיכא דמלקה בפסול בראש המזבח וק"ל בכל הפסולין א' אם עלו לא ירדו היכי שרי

הטאת העוף פסולה היכי מזה מדמה הוה ליה ירוד שאר פסולים היכי זריקא א' להו מדמה דמוגע להו הא הואה היא מיצוי היא הא זריקה שפיכה היא ועוד א' דרך הואה בכך דרך זריקה בכך אמר רב אשי אי דנקט להו בראש המזבח ה"נ כ"ג קאמר דרתלנהו בקניא מאי תיקו: **מתני' א'** כלי הלח מקדשין את הלח ומדות יבש מקדשות את היבש א' אין כלי הלח מקדשת את היבש ולא א' יבש מקדש את הלח כ' כלי הקודש שניקבו אם עושין בהן א' מעין מלאכתן שהיו עושין והן שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין י'כולן אין מקדשין אלא בקודש: **גב' א'** אמר שמואל לא שנו אלא מדות י'אבל מזורקות מקדשין שנאמר י'שניהם מלאים סולת א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא מנחה לחה היא א"ל לא נצרכה אלא ליבש שבה איבעית אימא מנחה לגבי דם כיבש דמי אמר שמואל כ' כלי שרת אין מקדשין אלא שלימין אין מקדשין אלא מלאין אין מקדשין אלא מתוכן ואמרי לה אין מקדשין אלא שלימין ומלאים ומבבנים מאי בינייהו איכא בינייהו וירוצי מדות במתניתא תנא אין מקדשין אלא שלימין ומלאים ומתוכן ובבנים א"ר אבי א"ר יוחנן י'א שנו אלא שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש תניא נמי הכי: **מלאין אין מלאין אלא שלימין** אמר רבי יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש: אין כלי הלח מקדש (וכו'): אמר רב ואיתימא רב אסי א' אין מקדשין ליקרב א' אבל מקדשין ליפסל איכא דמתני לה א' הא א' אין מביאין מנחות ונסכים ומנחת בהמה וביבורים מן המדומע ואין צ"ל מערלה וכלאי הכרם ואם הביא לא קדש אמר רב ואיתימא רב אסי לא קדש ליקרב אבל קדש ליפסל א' ת"ר כ' כלי קדש שניקבו אין מתיכין אותן ואין מתיכין לתוכן אבר א' נפגמו אין מתקנין אותן ל' סכין שנפגם אין משחזין את פגימתה נשמטה אין מחזירין אותה א' אבא שאול אומר סכין ממרפת היתה במקדש ונמנו בגדי כהונה אין עושין אותם מעשה מחט א' אלא מעשה אורג שנאמר ²מעשה אורג נתגעלו אין מבכסין א' לא בנתר ולא באהל הא במים מבכסין א' אמר אביי ה"ק א' הוגעו במים א' מבכסין אותו בנתר ואהל

המזבח מקדש פרק תשיעי זבחים

פ.ח.

הטאת העוף פסולה היכי מזה מדמה. פירש בקונטרס וק"ל בכל הפסולין (לעיל דף קכ.) דאם א' עלו יזרוק הדס לכתמילה וא"ת מנא ליה הא דקודס וזיקה קאמר דלא ירדו א' דלמלא היינו לאחר זריקה ויש קצת ראייה ממליקת טהאת העוף א' דאין מטמא צבית הצליעה שמתרת את האסור ואם אין יכול לזרוק לכתמילה בנה מתרת את האכילה א' דלענין אם זרק את הדס לא יקחנו לא קאמר דלאפי' למאן דלומר מרד לא יקחנו כדפי' לעיל (דף קכ.) סוף ד"ה ל':

מדות היבש. פירש בקונטרס דלהכי קרי ליה ליבש מדה וללח כלי שאין שום כלי מקדש א' ליבש אלא שמי מדות עשרון וחלי עשרון ומימה והאיכא ניסא פרק הקומץ (רצ"ה) (מנחות דף כד.) והאיכא מחמה לקטורת והאיכא קף והאיכא מנחשת בצנזעות (דף קכ.) והאיכא צוינן ושולחן ופי' ר"ת דלהכי קרי ל' ליבש מדה ולא כלי לפי שיבש יכולין למדוד מחוק או גדוש בכל ענין שירצה אצל דבר לח לא שייך מדה גביה א' שהרי מדת לח אינה שזה דדצר לח אינו יכול להיות גדוש ופעמיס שמדת לח זה ימירה גדוש כמו מדת יין יתירה ומדת מים לפי ענין עז יומר וכו' שמן מיין להכי לא קרי ליה מדה א': **אלא בפנינים**. פי' בקונטרס בעזרה (ע) ומימה למה שינה לשון המשנה הוה ליה למימר נקדש א' ומפ' צרינו חיים דמבבנים לכלי קאמר א' ואפי' חיים מושבסו במצוח א': **מין המדומע**. פירש בקונטרס מדומע דתמונה ורבינו חיים פירש מעורב בערלה וכלאי הכרס אצל ערלה וכלאי הכרס לא אינטרין למיניה א' ופי' הקונטרס ל'ע אין יתיישב ממשקה ישראל כיון דשרי לכהניס ומהאיא דחגיגה (דף קכ.) דקאמר אם אומר הפרשתי לתוכה רביעית לכהן נאמן על התרומה לא שייכא לשון דהתם לאו מדומע הוה ששרי אין מקדיש רביעית ואין קורא שם על התרומה בעוד שהיא צבצית אלא יחדה ושמרה צטורה ליקח ממנה רביעית אחר שיתרוס ויעשה א' אומה [תוספת]: **נשמטה אין מחזירין אותה**. לקמה דאין עניות במקום עשירות:

המשנה הוה ליה למימר נקדש א' ומפ' צרינו חיים דמבבנים לכלי קאמר א' ואפי' חיים מושבסו במצוח א': **מין המדומע**. פירש בקונטרס מדומע דתמונה ורבינו חיים פירש מעורב בערלה וכלאי הכרס אצל ערלה וכלאי הכרס לא אינטרין למיניה א' ופי' הקונטרס ל'ע אין יתיישב ממשקה ישראל כיון דשרי לכהניס ומהאיא דחגיגה (דף קכ.) דקאמר אם אומר הפרשתי לתוכה רביעית לכהן נאמן על התרומה לא שייכא לשון דהתם לאו מדומע הוה ששרי אין מקדיש רביעית ואין קורא שם על התרומה בעוד שהיא צבצית אלא יחדה ושמרה צטורה ליקח ממנה רביעית אחר שיתרוס ויעשה א' אומה [תוספת]: **נשמטה אין מחזירין אותה**. לקמה דאין עניות במקום עשירות:

המשנה הוה ליה למימר נקדש א' ומפ' צרינו חיים דמבבנים לכלי קאמר א' ואפי' חיים מושבסו במצוח א': **מין המדומע**. פירש בקונטרס מדומע דתמונה ורבינו חיים פירש מעורב בערלה וכלאי הכרס אצל ערלה וכלאי הכרס לא אינטרין למיניה א' ופי' הקונטרס ל'ע אין יתיישב ממשקה ישראל כיון דשרי לכהניס ומהאיא דחגיגה (דף קכ.) דקאמר אם אומר הפרשתי לתוכה רביעית לכהן נאמן על התרומה לא שייכא לשון דהתם לאו מדומע הוה ששרי אין מקדיש רביעית ואין קורא שם על התרומה בעוד שהיא צבצית אלא יחדה ושמרה צטורה ליקח ממנה רביעית אחר שיתרוס ויעשה א' אומה [תוספת]: **נשמטה אין מחזירין אותה**. לקמה דאין עניות במקום עשירות:

המשנה הוה ליה למימר נקדש א' ומפ' צרינו חיים דמבבנים לכלי קאמר א' ואפי' חיים מושבסו במצוח א': **מין המדומע**. פירש בקונטרס מדומע דתמונה ורבינו חיים פירש מעורב בערלה וכלאי הכרס אצל ערלה וכלאי הכרס לא אינטרין למיניה א' ופי' הקונטרס ל'ע אין יתיישב ממשקה ישראל כיון דשרי לכהניס ומהאיא דחגיגה (דף קכ.) דקאמר אם אומר הפרשתי לתוכה רביעית לכהן נאמן על התרומה לא שייכא לשון דהתם לאו מדומע הוה ששרי אין מקדיש רביעית ואין קורא שם על התרומה בעוד שהיא צבצית אלא יחדה ושמרה צטורה ליקח ממנה רביעית אחר שיתרוס ויעשה א' אומה [תוספת]: **נשמטה אין מחזירין אותה**. לקמה דאין עניות במקום עשירות:

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

מפסמת כמו שהיתה. (א"ה שוב ראייתו בתוס' פ"ג דשבועות דף י"ד ר"ה מכל שהקשו קושיא זו ותירצו דמכתשת של משה שאני שהיתה מפסמת ביותר רש מפריסה דמכתשת לא היתה כלי שרת אלא שתקרת היה קדוש קדושת הגוף בדבריו שהיה אומה היא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתיבה במכתשת (שהיה ראוי להקטיר כמו בהבהמה שהיא קדושה כשהוא אומר יהא זה חלשאת). ע"כ. והנה מדבריהם של ללמד דס"ל דהא דקיי"ל דכלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן מיירי אפילו שעינין מעין מלאכתן. (משל"מ פ"א מגלי המקדש ה"ד ועיי"ג): סכין שנפגם. מה שביאר רש"י גבי סכין שנפגמה דהיינו פגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר, אפשר דס"ל דיל שלא עלה על הידעת שבשכל פגימה כל דהו או בחגירת צפורן או פחות מכן או יותר משט גיבנו ואלא שייך בה עזיבת אפרו דכלי שרת של חיטה נוח הוא לפגום ולהפסל וכל שעה צריך לתקנו ואין תיקונו ניכר ולא מינוי כעניות כלל, אלא מיירי בפגימה גדולה שתיקון השחמה ניכר ואז מתייז כעניות והוא לאו אורח ארעא. ויש להכריע זה ממה שאמרנו של סבוף הבריתא והתם נטלו את תיקונה והיתה

לח א מיי פ"ג מהל' פסח"מ הלכה יט:

ל"ב ב מיי שם הלכה כ':
ב' ד מיי שם הלכה יט:
כ"א ה מיי שם הלכה כ':
מב ו מיי פ"א מהל' כלי המקדש הלכה יט:

מג זח מיי (פ"ג) [פ"ג] מהל' פסח"מ הלכה כ':

מד טי מיי פ"ה מהל' איכורי מזבח הלכה ט:

מה כ מיי פ"א מהל' כלי המקדש הלכה די:

מו ל מיי שם הלכה טו:
מז מיי פ"ח שם הלכה יט:

מח מיי פ"ח שם הלכה יט:

מט מיי פ"ח שם הלכה יט:

נא מיי פ"ח שם הלכה יט:

נב מיי פ"ח שם הלכה יט:

נג מיי פ"ח שם הלכה יט:

נד מיי פ"ח שם הלכה יט:

נה מיי פ"ח שם הלכה יט:

נו מיי פ"ח שם הלכה יט:

נז מיי פ"ח שם הלכה יט:

נח מיי פ"ח שם הלכה יט:

נט מיי פ"ח שם הלכה יט:

סא מיי פ"ח שם הלכה יט:

סב מיי פ"ח שם הלכה יט:

סג מיי פ"ח שם הלכה יט:

סד מיי פ"ח שם הלכה יט:

סה מיי פ"ח שם הלכה יט:

סז מיי פ"ח שם הלכה יט:

סח מיי פ"ח שם הלכה יט:

סט מיי פ"ח שם הלכה יט:

סז מיי פ"ח שם הלכה יט:

סח מיי פ"ח שם הלכה יט:

סט מיי פ"ח שם הלכה יט:

עין משפט
גַר מוצה

מז א מיי פרק ח מהלכות כלי המקדש הלכה ה':
מו ב מיי"ט פס"ט הלכה ג':
מז ג ד מיי"ט פס"ט הלכה ד':

תורה אור השלם

- ↑ ויעש את מעיל האפד מעשה ארג כליל תבלת: שמות לט, כב
- ↑ ויקחו את תבת יוסף וישתחו שיערי עדים ויטבילו את תבת יוסף בדם: בראשית לו, לא
- ↑ ויעשה להם מכבשי בד לבסות בשר עודה ממנהנים ועד יריבם ויהי:

- ↑ שמות כח, מב
- ↑ ועשית חשן משפט מעשה חשב במעשה אפר תעשה וזה תבלת ואיגון ותולעת שני ושש משוך תעשה אתו: שמות כח, טו
- ↑ כי ימים רבים ישוב בני ישראל אין מקל ואין שר ואין זבח ואין מצבה ואין אבן ותרפים: הושע ג, ד
- ↑ ותקח על מצח אהרן וקשא אתו את עזו הקדשים אשר יקדשו בני ישראל לכל תהנת יקדשום ויהיה על מצחו ממדיד לקרוע להם לפני ויהיה:

- ↑ שמות כח, לח
- ↑ וימנעו רבבים ומלקשו לאו יהיה ומצח אשה וזהו יהיה קר ה מאנת הקלם: ירמיהו ג, ג
- ↑ ויקח אהרן באשר דבר משה וקחן אל תוך הקהל והנה הדל נתקם בעין ויהיו את הקטרת ויכפר על העם: במדבר יז, יב

מוסף רש"י

אין עניות במקום עשירות. כל מעשיהם נעשר וזכרה (התפוש חזירי כס). למה נסמכה פרישת קרבנות. כפרת וזהו תלוא נסמכה עין ומתלויה לנגדי כהונת: ויטבולו את הכתוב בדם. רמז היה להם שניטלת כפרת דמים עולה מ"ז מתנת: אין אפוד ותרפים. מומן שאין אפוד היו עון מרסיס: יבא דבר (התפוש חזירי כס). פטמוני המעיל נסמעת: ויכפר על קול. לשון הרע נחשאי הוא (ח). על לשון הרע. כי הלא דקדק לשון הרע היו דמתי (במדבר י) אדם מניחם את סם ה', וסמם לשון הרע נחשאי הוא (ויחא חד). יבא דבר שבחשאי קטורת נעושת בהיכל חשאי: כדמנח כפרק הולאו לו נסמכת יומא (מד). פורשין מנין האולם ולמנח כשעת הקטרה: קשיא לשון הרע. דלעיל, דקמתי דכגדי כהנה מנכרין: קשיא שפיכות דמים אשפיכות דמים. דאשפיכות דמים לעיל כגדי כהנה מנכרין על אחריס, וקא חזין הכא דעבלה ערופה מכפרת על אחריס, דעב הכהנה ארנה נכמת, קרובי כסוטה (מו). שסם נמנעהה העבלה וחשי' נמלא ההורג מנין שהוא סהרג, מ"ל ולאחך לא יוסר וגו': הא דלא ידע מאין קטליה. עגלה מכפרת: בן בר קטלא הוא. וכל כמה דלא מיקטל לא מייכפי אחריני דמתי ולאחך לא יוסרי וגו':

שיטה מקובצת

באן בפרהסיא. מעיל, וזוקף לניטר אלב איהו לו משפר ליה אלב נגעיס ושב ורפא לו (ג'יוו):

פח:

במחלוקת באן כך מחלוקת במראות נגעים. פר"ת דתלי הא

כהאי דמשום דמעיל כל לכפר על לשון הרע וכן

נגעים באין על לשון הרע כדאמרינן פרק יש צערין (ערכין דף טו.):

שבעים ושנים. לא פליג התנא [ח אמתימין דשבעות (דף ג.)] דמתן שמים שהן ארבע מיידי מיירי בנגעים לבנים והכל מיירי בכל מיני נגעים ירקרק ואדמדם ופחוכים יש [ח להוסיף עוד נגעי צמים ונגעי צגדים: **מבכפרים** ע"פ **שפיכות דמים.** מה שמפרשים אהא [ח מיום שחרב בית המקדש אף על פי שצטלו ד' מיתות דין [ארבע] מיתות לא צטלו דלהכי לא נקט מ' שנה קודם שחרב בית המקדש שגלתה סנהדרין דכהיהא שעמא אפי' דין ארבע מיתות לא היה דצגדי כהונה מכפרין ולא נהירא דגזי שמעון בן שטח פריך ליה בצמד דיני ממונות (פנהדרין דף לו): אף על גב דהוו צגדי כהונה [ט ומיהו הייתי יכול לקיים פירוש זה ולומר דלהכי לא נקט מ' שנה משום [ש דאיכא דין מיתות דצטלו כגון עריות ועבודת כוכבים שמכפרין עליהם מכנסים ואפוד אלב דין שפיכות דמים לא צטל דכתומת שמכפרת על שפיכות דמים אין מכפרת על ההורג אללא על ישראל שערצין זה בזה דומיא דעגלה ערופה דכתיב (דברים

כה) כפר לעמך ישראל ואניצור מכפרת ולא על ההורג וכן משמע הכא דכתנת לא מכפרת אהורג דאי מכפרת מאי פריך הכא מעגלה ערופה והא עגלה ערופה ישראל מכפרה וכן משמע פ' יש צערין (ערכין דף טו.) דקאמרי על ז' דברים נגעים באים וקחשיב אידי דברים דמים ולשון הרע ופריך התם ממעיל שמכפר על לשון הרע ומכתנת שמכפר על שפיכות דמים לא פריך מידי משום דלא מכפר אהורג אללא ישראל כדפרישית אלב מלשון הרע דלא [ח מזינו לשנוי הכי דמסתמא אין יצור נענש על לשון הרע של זה כיון דשמא לא יצא לידי תקלה וכן פירש צקונט' התם ועוד יש מפרשים כהיהא דערפין (גו"ש) דלהכי לא פריך מכתנת דנהי דמללת מעושה מיתה ננגעיס ויסורין לא מללת ואם תאמר הכא משמע דכתנת מכפרת על ידיע מאן קטליה ובשבעות (דף ח.) מנריך קרא למימר שאין שערר המשתלח [א מכפר על ידיע מאן קטליה ואמאי נריך קרא פשיטא דהא כנתת מכפרת ומיהו יש לפרש דיש חילוק בין יצור לכל ישראל דכתנת מכפרת אניצור ושעיר המשתלח [ב על כל ישראל:

הדרן עלך המזבח מקדש

הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא הזקיקן [ג אלא לכיכוס מים מכבסים אותן אף בנמר ואהל: **הוגעו לנער ואהל** שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזק לכיכוס נמר ואהל מו לא מתקן להו כלל: **אף צמים.** לאו לכיכוס הוא אללא למימרא דנמר ואהל

דנקט לאו לענין כיכוס נקט דהיכא דאסור אסור לגמרי והיכא דשרי שרי לגמרי אללא לענין גיעול נקיט ליה וה"ק נתגעלו אין מכבסין אותן כלל אס הזקקו לנמר ואהל: נראה צעניי דה"ג **שוליו יליד היה מצוא כו'.** דצרימוינס נאמרו שלשה דבעים:

שלא נפתחו פיהם. דרך רימוינס כששוהין צאלין אחר גמר צישולן מתפתחין מאליהן כדרך שעושין קליפי אגוזים החלוצות: **וכמין קונאום.** צוטווי"ט [ח עשוין כמין מיק של נחשת שעושין [צסוף] בית יד היומם שקורין ארישטיי"ל [ח לשון (שמאל צ כה) ומסקל קינו דיצני צנוצ והמינוקות תולין אותו צראשי קוריס הילמ"ש [ח: **קנסות** **צ שראשי פינקוס.** לשון [שמאל א [ח וקלסא דנחשא על רישיה: **וגין.** אינלטי"ט [ח: **עינינים.** מה שמלוי צמוקן לקשקש ומולה צו אלל הרמון [והוא] פעמון

דכתיב (שמות לט) פעמון ורמון [ח וצמוך הרמוינס דקרא לאו צמוך החלל קאמר אללא צינייה דפעמון אחד צין שני רמוינס: **מזד** זה. מלפניו ומלאחריו: **מראות נגעים.** לטמא [ח משום ר' דוסא. דר' דוסא בן הרכינס קריט טובא לרי' (קרא.) וכש"מ ממק מיתות ר' דוסא. ומשם ק"א מתק מיתות משום ר' ר"י. ועי' עיב"ז דשמת מרי ר' דוסא לו מרי ר"י הו': [ח צ"ל עניי. וכן צמזוך יעביי. וביה (בבב"ב [ח: [ח מן מכפרים (ש"ס): [ח צ"ל איהא (ש"ס). וכ"ג רש"י וביה צערין טו ע"א. אלל כשאלמות איהא על היבא [ח צערין סס איהא אמר הקב"ה יבא: [ח כמתיי נקטר שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא: [ח הרוקקו (ש"ס): [ח פיי כפתוריס (עניי (ש"ס): [ח פיי צליטה שנילצ החכיר וזו הנמנע מרי שלא ישמט כל אין מן היר (פני' לניו רש"י): [ח פיי קסדות (עניו רש"י): [ח צמיר לד ע"כ איהא דזוג הוא מלקו החלוצן טל פעמון: [ח צ"ל ויהא דכתיב (וישם) [ויהנתן] את הפעמונים בתוך הרמוינס לאו בתוך חללן קאמר כרי (ב"ש): [ח לטמא. משנה היא במס' נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי פתוחין של לבן כרי (ב"ש): [ח כשפרת (בתחיי (ש"ס): [ח את נמחק (ש"ס): [ח כן שהיה הכהן לבדו (ש"ס): [ח צ"ל מבין (הגרי"ם): [ח ברי' מצ"ל קטלי ליה. וכעין' כמתה"י: [ח כ"א ק"א דנגעים באים על לשון הרע.

גליין, וי"ע דהא הכא לא קאי אללא אשפיכות דמים (שםכ"ה.) ונד' וילגא הובא זה בשו"ע: [ח האי תנא כתיב (ש"ס): [ח עי' צספר מ"ק דהו על דרך אי"ז: [ח איהא דאמרינן (ש"ס): [ח כן צנלין גרי' משום דאי"ג (ש"ס): [ח לא יתכן להיות הפנימי (הגרי"ם): [ח לבן צ"ל הפנימי (הגרי"ם):

המזבח מקדש פרק תשיעי זבחים

הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא הזקיקן [ג אלא לכיכוס מים מכבסים אותן אף בנמר ואהל: **הוגעו לנער ואהל** שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזק לכיכוס נמר ואהל מו לא מתקן להו כלל: **אף צמים.** לאו לכיכוס הוא אללא למימרא דנמר ואהל דנקט לאו לענין כיכוס נקט דהיכא דאסור אסור לגמרי והיכא דשרי שרי לגמרי אללא לענין גיעול נקיט ליה וה"ק נתגעלו אין מכבסין אותן כלל אס הזקקו לנמר ואהל: נראה צעניי דה"ג **שוליו יליד היה מצוא כו'.** דצרימוינס נאמרו שלשה דבעים:

שלא נפתחו פיהם. דרך רימוינס כששוהין צאלין אחר גמר צישולן מתפתחין מאליהן כדרך שעושין קליפי אגוזים החלוצות: **וכמין קונאום.** צוטווי"ט [ח עשוין כמין מיק של נחשת שעושין [צסוף] בית יד היומם שקורין ארישטיי"ל [ח לשון (שמאל צ כה) ומסקל קינו דיצני צנוצ והמינוקות תולין אותו צראשי קוריס הילמ"ש [ח: **קנסות** **צ שראשי פינקוס.** לשון [שמאל א [ח וקלסא דנחשא על רישיה: **וגין.** אינלטי"ט [ח: **עינינים.** מה שמלוי צמוקן לקשקש ומולה צו אלל הרמון [והוא] פעמון

דכתיב (שמות לט) פעמון ורמון [ח וצמוך הרמוינס דקרא לאו צמוך החלל קאמר אללא צינייה דפעמון אחד צין שני רמוינס: **מזד** זה. מלפניו ומלאחריו: **מראות נגעים.** לטמא [ח משום ר' דוסא. דר' דוסא בן הרכינס קריט טובא לרי' (קרא.) וכש"מ ממק מיתות ר' דוסא. ומשם ק"א מתק מיתות משום ר' ר"י. ועי' עיב"ז דשמת מרי ר' דוסא לו מרי ר"י הו': [ח צ"ל עניי. וכן צמזוך יעביי. וביה (בבב"ב [ח: [ח מן מכפרים (ש"ס): [ח צ"ל איהא (ש"ס). וכ"ג רש"י וביה צערין טו ע"א. אלל כשאלמות איהא על היבא [ח צערין סס איהא אמר הקב"ה יבא: [ח כמתיי נקטר שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא: [ח הרוקקו (ש"ס): [ח פיי כפתוריס (עניי (ש"ס): [ח פיי צליטה שנילצ החכיר וזו הנמנע מרי שלא ישמט כל אין מן היר (פני' לניו רש"י): [ח פיי קסדות (עניו רש"י): [ח צמיר לד ע"כ איהא דזוג הוא מלקו החלוצן טל פעמון: [ח צ"ל ויהא דכתיב (וישם) [ויהנתן] את הפעמונים בתוך הרמוינס לאו בתוך חללן קאמר כרי (ב"ש): [ח לטמא. משנה היא במס' נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי פתוחין של לבן כרי (ב"ש): [ח כשפרת (בתחיי (ש"ס): [ח את נמחק (ש"ס): [ח כן שהיה הכהן לבדו (ש"ס): [ח צ"ל מבין (הגרי"ם): [ח ברי' מצ"ל קטלי ליה. וכעין' כמתה"י: [ח כ"א ק"א דנגעים באים על לשון הרע.

גליין, וי"ע דהא הכא לא קאי אללא אשפיכות דמים (שםכ"ה.) ונד' וילגא הובא זה בשו"ע: [ח האי תנא כתיב (ש"ס): [ח עי' צספר מ"ק דהו על דרך אי"ז: [ח איהא דאמרינן (ש"ס): [ח כן צנלין גרי' משום דאי"ג (ש"ס): [ח לא יתכן להיות הפנימי (הגרי"ם): [ח לבן צ"ל הפנימי (הגרי"ם):

הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא הזקיקן [ג אלא לכיכוס מים מכבסים אותן אף בנמר ואהל: **הוגעו לנער ואהל** שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזק לכיכוס נמר ואהל מו לא מתקן להו כלל: **אף צמים.** לאו לכיכוס הוא אללא למימרא דנמר ואהל דנקט לאו לענין כיכוס נקט דהיכא דאסור אסור לגמרי והיכא דשרי שרי לגמרי אללא לענין גיעול נקיט ליה וה"ק נתגעלו אין מכבסין אותן כלל אס הזקקו לנמר ואהל: נראה צעניי דה"ג **שוליו יליד היה מצוא כו'.** דצרימוינס נאמרו שלשה דבעים:

שלא נפתחו פיהם. דרך רימוינס כששוהין צאלין אחר גמר צישולן מתפתחין מאליהן כדרך שעושין קליפי אגוזים החלוצות: **וכמין קונאום.** צוטווי"ט [ח עשוין כמין מיק של נחשת שעושין [צסוף] בית יד היומם שקורין ארישטיי"ל [ח לשון (שמאל צ כה) ומסקל קינו דיצני צנוצ והמינוקות תולין אותו צראשי קוריס הילמ"ש [ח: **קנסות** **צ שראשי פינקוס.** לשון [שמאל א [ח וקלסא דנחשא על רישיה: **וגין.** אינלטי"ט [ח: **עינינים.** מה שמלוי צמוקן לקשקש ומולה צו אלל הרמון [והוא] פעמון

דכתיב (שמות לט) פעמון ורמון [ח וצמוך הרמוינס דקרא לאו צמוך החלל קאמר אללא צינייה דפעמון אחד צין שני רמוינס: **מזד** זה. מלפניו ומלאחריו: **מראות נגעים.** לטמא [ח משום ר' דוסא. דר' דוסא בן הרכינס קריט טובא לרי' (קרא.) וכש"מ ממק מיתות ר' דוסא. ומשם ק"א מתק מיתות משום ר' ר"י. ועי' עיב"ז דשמת מרי ר' דוסא לו מרי ר"י הו': [ח צ"ל עניי. וכן צמזוך יעביי. וביה (בבב"ב [ח: [ח מן מכפרים (ש"ס): [ח צ"ל איהא (ש"ס). וכ"ג רש"י וביה צערין טו ע"א. אלל כשאלמות איהא על היבא [ח צערין סס איהא אמר הקב"ה יבא: [ח כמתיי נקטר שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא: [ח הרוקקו (ש"ס): [ח פיי כפתוריס (עניי (ש"ס): [ח פיי צליטה שנילצ החכיר וזו הנמנע מרי שלא ישמט כל אין מן היר (פני' לניו רש"י): [ח פיי קסדות (עניו רש"י): [ח צמיר לד ע"כ איהא דזוג הוא מלקו החלוצן טל פעמון: [ח צ"ל ויהא דכתיב (וישם) [ויהנתן] את הפעמונים בתוך הרמוינס לאו בתוך חללן קאמר כרי (ב"ש): [ח לטמא. משנה היא במס' נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי פתוחין של לבן כרי (ב"ש): [ח כשפרת (בתחיי (ש"ס): [ח את נמחק (ש"ס): [ח כן שהיה הכהן לבדו (ש"ס): [ח צ"ל מבין (הגרי"ם): [ח ברי' מצ"ל קטלי ליה. וכעין' כמתה"י: [ח כ"א ק"א דנגעים באים על לשון הרע.

גליין, וי"ע דהא הכא לא קאי אללא אשפיכות דמים (שםכ"ה.) ונד' וילגא הובא זה בשו"ע: [ח האי תנא כתיב (ש"ס): [ח עי' צספר מ"ק דהו על דרך אי"ז: [ח איהא דאמרינן (ש"ס): [ח כן צנלין גרי' משום דאי"ג (ש"ס): [ח לא יתכן להיות הפנימי (הגרי"ם): [ח לבן צ"ל הפנימי (הגרי"ם):

הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא הזקיקן [ג אלא לכיכוס מים מכבסים אותן אף בנמר ואהל: **הוגעו לנער ואהל** שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזק לכיכוס נמר ואהל מו לא מתקן להו כלל: **אף צמים.** לאו לכיכוס הוא אללא למימרא דנמר ואהל דנקט לאו לענין כיכוס נקט דהיכא דאסור אסור לגמרי והיכא דשרי שרי לגמרי אללא לענין גיעול נקיט ליה וה"ק נתגעלו אין מכבסין אותן כלל אס הזקקו לנמר ואהל: נראה צעניי דה"ג **שוליו יליד היה מצוא כו'.** דצרימוינס נאמרו שלשה דבעים:

שלא נפתחו פיהם. דרך רימוינס כששוהין צאלין אחר גמר צישולן מתפתחין מאליהן כדרך שעושין קליפי אגוזים החלוצות: **וכמין קונאום.** צוטווי"ט [ח עשוין כמין מיק של נחשת שעושין [צסוף] בית יד היומם שקורין ארישטיי"ל [ח לשון (שמאל צ כה) ומסקל קינו דיצני צנוצ והמינוקות תולין אותו צראשי קוריס הילמ"ש [ח: **קנסות** **צ שראשי פינקוס.** לשון [שמאל א [ח וקלסא דנחשא על רישיה: **וגין.** אינלטי"ט [ח: **עינינים.** מה שמלוי צמוקן לקשקש ומולה צו אלל הרמון [והוא] פעמון

דכתיב (שמות לט) פעמון ורמון [ח וצמוך הרמוינס דקרא לאו צמוך החלל קאמר אללא צינייה דפעמון אחד צין שני רמוינס: **מזד** זה. מלפניו ומלאחריו: **מראות נגעים.** לטמא [ח משום ר' דוסא. דר' דוסא בן הרכינס קריט טובא לרי' (קרא.) וכש"מ ממק מיתות ר' דוסא. ומשם ק"א מתק מיתות משום ר' ר"י. ועי' עיב"ז דשמת מרי ר' דוסא לו מרי ר"י הו': [ח צ"ל עניי. וכן צמזוך יעביי. וביה (בבב"ב [ח: [ח מן מכפרים (ש"ס): [ח צ"ל איהא (ש"ס). וכ"ג רש"י וביה צערין טו ע"א. אלל כשאלמות איהא על היבא [ח צערין סס איהא אמר הקב"ה יבא: [ח כמתיי נקטר שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא: [ח הרוקקו (ש"ס): [ח פיי כפתוריס (עניי (ש"ס): [ח פיי צליטה שנילצ החכיר וזו הנמנע מרי שלא ישמט כל אין מן היר (פני' לניו רש"י): [ח פיי קסדות (עניו רש"י): [ח צמיר לד ע"כ איהא דזוג הוא מלקו החלוצן טל פעמון: [ח צ"ל ויהא דכתיב (וישם) [ויהנתן] את הפעמונים בתוך הרמוינס לאו בתוך חללן קאמר כרי (ב"ש): [ח לטמא. משנה היא במס' נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי פתוחין של לבן כרי (ב"ש): [ח כשפרת (בתחיי (ש"ס): [ח את נמחק (ש"ס): [ח כן שהיה הכהן לבדו (ש"ס): [ח צ"ל מבין (הגרי"ם): [ח ברי' מצ"ל קטלי ליה. וכעין' כמתה"י: [ח כ"א ק"א דנגעים באים על לשון הרע.

מסורת הש"ס

א [שבת קכ: כמותו קו]:
א ממות פנו. (תמיד פנו. לא:)]
ב עי' נויר לד.: **ג** נגעים פי"א מ"ד, **ד** ערכין טו. [ע"ש ובכש"י]
ה ירושי' יומא פ"י ה"ג, **ו** שייך לעי"א, **ז** יומא מד. ערכין טו., **ח** עולה, ויקראו ב. חטאה, שם פ' יח. אשם, **ז** א. שלמים, שם פ' י"א., **ח** שם ח ב, **ט** [ונ"ע]
י פ"א מ"ו כמותו ל. ד"ה מיום ובסוטה ח. ד"ה מיום ובסנהדרין לו: ד"ה מיום]

גליון הש"ס

ג למה נסמכה פרישת קרבנות לפרישת כבדי בחונה. עערין דף (ו) [וטו ע"א] איהא למה נסמכה פרכת גזי' כהנה לפ' קרבנות ועי' צעניי טלן הסתם. ועיין דרשות הראש"י פ' תלוא:

לעזי רש"י

ב טוטווי"ט. כפתוריס.
א ארישטיי"ל אישטווי"ל.
ג גולה (שבכ"ב תנית או חרב, כדי שלא ישתמט כלי הדין מהיר.)
ה הילמ"ש הילמ"ש. קסדות.
א אינלטי"ט אישקלטי"ט.
ז זוגים (פעמונים).

שינויי נוסחאות

א [צ"ל היה מביא (ש"ס): **ב** פתחו (כ"י.). וכש"י בפתחו: **ג** צ"ל קולסות (ש"ס). ועי' רש"י. אלל רש"י כ' הלא צמזוף דלעיל: **ד** כתי"ל טוסף ותולה בו: **ה** [ח] צ"ל בו (ש"ס): **ו** [ח] מצד (כ"י.): **ז** [ח] מצ"ל ר"י אומר משום ר' דוסא. דר' דוסא בן הרכינס קריט טובא לרי' (קרא.) וכש"מ ממק מיתות ר' דוסא. ומשם ק"א מתק מיתות משום ר' ר"י. ועי' עיב"ז דשמת מרי ר' דוסא לו מרי ר"י הו': **ח** צ"ל עניי. וכן צמזוך יעביי. וביה (בבב"ב **ט** [ח] מן מכפרים (ש"ס): **י** [ח] צ"ל איהא (ש"ס). וכ"ג רש"י וביה צערין טו ע"א. אלל כשאלמות איהא על היבא **כ** [ח] צערין סס איהא אמר הקב"ה יבא: **ל** [ח] כמתיי נקטר שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא: **מ** [ח] הרוקקו (ש"ס): **נ** [ח] פיי כפתוריס (עניי (ש"ס): **ס** [ח] פיי צליטה שנילצ החכיר וזו הנמנע מרי שלא ישמט כל אין מן היר (פני' לניו רש"י): **פ** [ח] פיי קסדות (עניו רש"י): **צ** [ח] צמיר לד ע"כ איהא דזוג הוא מלקו החלוצן טל פעמון: **ק** [ח] צ"ל ויהא דכתיב (וישם) [ויהנתן] את הפעמונים בתוך הרמוינס לאו בתוך חללן קאמר כרי (ב"ש): **ר** [ח] לטמא. משנה היא במס' נגעים בפ"ק והני תנאי חשבי פתוחין של לבן כרי (ב"ש): **ש** [ח] כשפרת (בתחיי (ש"ס): **ט** [ח] את נמחק (ש"ס): **י** [ח] כן שהיה הכהן לבדו (ש"ס): **י** [ח] צ"ל מבין (הגרי"ם): **כ** [ח] ברי' מצ"ל קטלי ליה. וכעין' כמתה"י: **ל** [ח] כ"א ק"א דנגעים באים על לשון הרע.

^[1] הוגעו למים. כלומר אם היה גיעולן מועט ולא הזקיקן

^[2] אלא לכיכוס מים מכבסים אותן אף בנמר ואהל: הוגעו לנער ואהל שנתגעלו גיעול רב שהגיעו ליזק לכיכוס נמר ואהל מו לא מתקן

מסורת הש"ס

א) היותו יב: ע"י ברכות נא פסחים קיד. סוכה דף נה מגילה טז לקמן צ ירוש' ברכות פ"ח ה"א, יומא פ"ב ה"ב, שקלים פ"ח ה"ד, סוכה פ"ח סה"ו, תענית פ"ד ה"ג, נזיר פ"ז סה"א, ט) [לקמן ט:], א) [שם טז:], ד) ע"י ירוש' סוטה פ"א ה"ג, ט) [סוה"ט יב: ע"ש טו] ו) [שם ע"ל פא: ט] [לעיל ט:]

גליון הש"ס

במשנה דם החמאת קודם לדם עולה. ע"י לעיל דף ט ע"כ וכתום ד"ה ר"ל:ה

שינויי נוסחאות

א) מיות תעשו את אלה למא' ככה"י (ש"ו בשנינוח), וכן נ"ר מרש"י ומוס': ב) מ"א הכי קא אמרין קולמא בו' [ב: (כ"ב): ג) שוין (כתה"י: ד) ע"ד י' קרנות ועל היסוד לל"ל (ש"ח: ו)כ"ה ככתה"י גרסו"י: ח) ל"ל קדשי קדשים (ת"ח: ט) קרומת כו"י שהיא באה לל"ל (כתה"י ושי"ח: י) ל' כצ"ע נוסף תטאת בהמה קודם עולת' בהמה תטאת העוף כו"י, ושי"ח בשי"ח ודק"ס לע"ז ק"ף התוס' לקמן י' ע"א ד"ה תטאת בהמה (עברסו כן במשנה), הלאמה דר"ו דקסס תוס' מ"ל כסוף המשנה וכן דג"ח העמיקורו מנתקמו עפ"י ז' הלאה כצ"ו ע"ש. וע"י דק"ס שמה' כעני כתיב' שכתבו נוסח' זה לקמן לחת מיות לעולת העוף, ולמא' שכן בהקדשה. (מובא כ"ז בשי"ח שבמשניות:) ח) ל"ל הדרית (ש"ח: כ"ד: ט) ל"ל באלה (שסכ"י: י) מיות כשם ממוק (כתה"י ושי"ח: יא) [א' ל"ל להם אשה (כתה"י: יב) שיקדמו (כתה"י: יג) מיות כולה ממוק (ש"ח: יד) וכתיב מפני שכולה ריחיה קדושה לל"ל יסוד לל"ל (בה"י ושי"ח: טו) אנו טעון א"ח (ש"ח: טז) דמים, ומיני דמים כפתור וכו' לל"ל (כתה"י ושי"ח: טז) שהיא באלה לל"ל והיינו קדושה לל"ל (כתה"י ושי"ח: טז) [ח' לל"ל מברש (כתה"י ושי"ח: טז) לחת של שחר לל"ל (צ"ק: טז) גרציה דמוספין בו' לל"ל (בא' [כ' קסס עפיות היינו עבדת' הדס סוף עיקר הכפרה (כ"ב בתוס' הר"א ביומא: טז) ל"ל דמייתו בפרק התבלת האי קרא הדעולה למיזר וכו' (צ"ק: טז) משום דסי' דלמחשק שהוה עובד' העוף הילך פד'ר גמבייתא לרשות שלא אה"ר קודם משמע טפי עיכובא מלשונא המבחינתו והשאת גיחא בו' (צ"ק: טז) בן הדקטרה דעולתו כתיבא מקמי מלמד עולתו ומוס' כתיבא (שסכ"י: טז) כלן איין מוה"י דם תטאת' הנובא בריש ע"כ וס' כתיב' [ב] גינהא אלא ע"כ שם תטאת מרצה ה"ל שם אש מרצה ויר"ל ה"ל (ש"ח: טז) כצ"מ נוסף וא"ת תיבה תטאת העוף עולת העוף מאי איכא לגמירי הדא כולה לל"ל ל"ל ליה תטאת משום דע"כ ר"ל כ"ן דקדומה בו' (וצ"ע דכצ"י אינו, ואילו כיון כן נכלל ולא להניח:)

שיטה מקובצת

ברקאב"ב פט"ז. מצינו שנתעטף מלן דקמתי מעטתא מלנד וכו', (שספ"ו וכו' ב"ש:) **הטאת** קודמת לאשם בו', פ"ה ואשם שתי ממנות שכן ארבע ועל היטה שפיתא שריים, ובאשם לא מליטא שפיתא, וקשה דהא לעיל פקד' ב"ש (דף טז.) מוכח בהדיא דאשם על שפיתא שריים לטור. וכת' דלא נלמחו ר"ל לא נלמחו כה"ל, מה כק"מ אינתהו ביה, מה ל' אי תיבתא מדכסה או רכמיסה ביה כה"ל, הא לא קפיד אלה על מהי דיש בזה טפי מבה. לכן נראה דלא היכי טעמא נלמתייה אלה ממנה יתון על הקרנות אבל על היסוד אחיהו כן באשם, וא"ת אי תאמי' אמר על היסוד כיון דאחיהו באשם, י"ל דה"ק תטאת מוקדשת מאשם מפני שמה יתון על הקרנות וכו"י הא טעון שפיתא שריים כמו אשם, שלא תאמר כשם תטאת קודם לאשם מפני שדמה יתון על הקרנות כן ימי אשם מוקדש תטאת מפני שהיא טעון שפיתא שריים על היסוד כמו אשם. אבל אין לומר מפני שהוא מלה דלמלטי בני עולה, מפני שאשם נמי מלה, כן נראה לומר י"ל: **הטאת** קודמת לאשם מפני שדמה יתון בו', תימה אמאי לא קאמר תטאת קודמת לאשם כן מלה כדאמרתן גבוי ע"כ, וי"ל דאשם נמי מלה אחיזי לאין אכל עולה אחיה מלה אלה על מיני עשה נבלד (הר"פ דל' ב"ש:) ונאב"ל לבהני' פ"י ומעשר בהמה נאכל לכל אדם (שספ"ו וכו' ב"ש:) **העופות** קודמין למנחות. ע"י תוספות מנחות דף ע"ב פ"י ור"ח הלמוד לומר: [תוה"ל מ"עשה בו' ושמא אימורין בני כהנים רבין ובה' ואלן להקשות אי"ל למא' האי טעמא דמין זבח וכו'. ולא כגי הנאי טעמא לגבי תטאת מפני שמסכתא (הר"פ ד"ל ב"ש):

כל הסדיר. שצת תדירה מר"ח וכן כולם: **מלנד עולם הנקר**. העשויה כבר משמע אלמא תמידין קדמי למוספין: **גמ' משום דסדירי**. תמידין בכל יום הילך חשיב תדירמא ה' לדידה: **כאלה תעשו וגו'**. צמר ההוא קרא דמלנד עולת הנקר תעשו את אלה

כתיב כאלה תעשו משמע כסדר

שאמרתי לך כאלה [א] של מעלה כשם [ב] שהמדיר קודם כן סדר המוספין שאס יום ישב צ' מוספין גגון בשצת שצמון הרגל יהא תדירי קודם: **לגופיה**. להטעין יהא תדירי קודם: דמקרא קמא יום ראשון הוא דנפקא לן: **אי תצז אלה נו'**. לשון קושיא הוא: **אלה לשצעת הימים**. אומן שצנעה כצעים האמורין צענין יתחלקו לשצעת הימים: **אלה ליום**. ליום ראשון והדר כתיב ו' ימים אשה [א] ריח ניחוח לה' ולא ידענא כמה להכי איצטריך כאלה לעל כדקן מהשתא תוקים תעשו ליום אשאר יומי: **מגופיה דקרא**. דמלנד עולת הנקר שמעי' דמוספין מדירין יקדמו: **אשר לעולם תמיד** ל"ל פשיטא דעולת הנקר עולת התמיד היא אלה תלה לך טעם הקדמתה צמירות כדי שתלמוד לשאר תדירין שיקדמו [א] דמשום היא גופא ל"ל לפרושי טעמא: **מתני' כל המקודש מחזירו**. שיש צו כל ריבוי קדושה מנמו: **דס תטאת קודם לדם העולה**. אס שניהן שחוטין ועומדן לזרק: **שהוא מרצה**. מכפר על חייבי כריתות הנזין רינזו גדול: **איברי עולה קודמין**. צהקרתן לאימורי תטאת אס נזרקו דמי שניהן: **מפני שהוא כולה** [א] כליל. ולך ריבוי קדושה הוא זה למזבח: **על ד' קרנות**. ואשם צ' מתנות שהן ד' ולא על הקרנות: **ועל היסוד**. שפיתא שירים ובאשם לא מלינו שנאמרו [א]: **מתן ארבע**. צ' מתנות שהן ד' ובזכר אינו [א] אלה מתנה אחת ואינו טעון סמיכה ונסכים כדאמרינן במנחות צ"פ שמי מרות **שהוא מין זבח**. וזיחת סכין ועוף צמליקה וצמיס חשיבי מפני שמתןן מרובה שכל הקרבנות חזין מהן: **ויש**

צו קדשי קדשים. לחלק גבוה צ' דברים דמו (ואיצטרו) ואימוריו מה שאין כן צמטאת העוף שאין למזבח אלה דמה וכיון דקדמה לתטאת העוף כל שכן לעולת העוף דהא תטאת העוף קודמת לעולת העוף כדקמתי ואיל: **שכן מיני דמים** [א]. כפרתן מרובה: **שהוא** [א] **צא על חטא**. והיינו קדושתו דמכפרת: **תטאת העוף קודמא לעולם העוף**. מקראי נפקא לן בגמרא [ג:]: **וכן כפקדישה**. כשהוא מפרש [ח] את קינו קורא שם לתטאת תחילה: **אמר להם** הממונה (דף [גג: לה:]). דקאמר איצרים קודמין למנחה דמניא מנין שלא יהא דבר כו' ואמר רבא כו' ובמנחת תציתים איירי דאי צמננת נסכים תיפוק לי מדכתיב עולה ומנחה וקרא דהכא איצטריך ללמד על כל התדירין שמוספין מיהו אין מרויח כלל צוה יומא משאם תאמר דאיצטריך העולה לעולם ונדמות ויש לתמוה אמאי לא נפקא לן דמתדירין קודמין למוספין מדכתיב צבקר ויזכר דבר שנאמר צו צבוקר למוסף שכתב צו ציוס דמשמע צעיימונו של יום דלרשין [התסן ג"ז (שם) ציוס לאחר ואמרינן נמי (פסחים דף נה.) מוספין בשש ואז אינו צקר והיינו יכולין לדחוק ולומר דאי לאו קרא דהעולה היינו מאחרינן הקטרות תמיד עד אחר הקטרות המוסף כדמשמע בהגזל קמא (צ"ק ד' ק"ה). מדכתיב מלנד ותעשה צבוקר הוה מוקמינא לעבודת הדס אבל עדיין קשה כיוון דכתיב העולה לאפוקי מההיא סברה ל"ל קרא דמלנד לאשמועי' דמתמידין קודמין למוספין לעבודת הדס תיפוק ליה מדכתיב בתמיד צבוקר ומוספין צבוקר [א] ומה צכך אטו משה"ל לית ליה למיבעי מני"ל מאחר שאותו טעמס אינו מפורש בשמנה [כ:]: **אשם קודם לתודה וא"ר נזיר מפני שהוא קדשי** ומיהו גצי תטאת קאמר טעמא דמרצה אה"ג דאיכא נמי טעמא נזיר ותטאת מנורע דאין צבין לכפר אלה להכשיר דקאמר לעיל צ"ק (ד' ט): **הני עולות ונחתות** [א] ויש לומר דלא כגי ליה בטעמא דמרצה משום דתודה ואילו מיר מוקדשין לעוונין להם כדאמר בגמ': **במעשר קודם לעופות מפני שהוא מין זבח ויש בו קדשי קדשים דמו ואימוריו**. מה שאין כן צמטאת העוף שאין למזבח אלה דמה [א] וכיון דקדמה לתטאת מעשר דקדמי לעולת העוף מאי טעמא דאכילה מילתא קאמר דקודמים כדמוכה בגמרא ושמא צאימורין סגי בטעמא דמין זבח:

כל התדיר פרק עשירי זבחים

כל התדיר. שצמא תדירה מלנד עולת הנקר אשר לעולת התמיד. תימה דצבקר תמיד נשחט (פסחים דף נה.) אמרינן מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד [א] שנאמר העולה עולה ראשונה ל"ל תיפוק לי מהכא וכי תימא דההוא לנדרים ונדבות והאי למוספין דמוספין [א]

כל התדיר ^[א] מחבירו קודם את חבירו ^[ב] התמידין קודמין למוספין

^[א] מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה ^[ג] שנאמר ^[ד] מלבד עולת הנקר אשר לעולת התמיד תעשו ^[א] את אלה: **גמ'** מנא לן מנא לן כדקאמר טעמא מלבד עולת הנקר [א] דילמא תמידין הן דקדמו למוספין משום דתדירי מוספין למוספין מני"ל א"ר אילעא דאמר קרא ^[ב] כאלה תעשו ליום שבעת ימים אלה באלה והאי מיבעי ליה לגופיה א"כ ניתחוב אלה תעשו ליום אי כתב אלה תעשו (אין מוירי אחרנא לא) ליום כתיב ואכתי אימא אלה ליום אבל שאר יומי לא ידענא כמה אמר קרא תעשו שיהו כל העשיות שוות ^[א] אבבי אמר מגופה דקרא אם כן לימא קרא מלבד עולת הנקר ותישתוק אשר לעולת התמיד ל"ל למימר דהך דתדירא תיקדום: **מתני'** ^[א] כל המקודש מחבירו קודם את חבירו ^[ב] דם החטאת קודם לדם העולה מפני שהוא מרצה איברי עולה קודמין לאימורי חטאת מפני שהוא [א] כליל לאישים חטאת קודמת לאשם מפני שדמה ניתן לד' [א] קרנות על היסוד ראשם קודם לתודה ואיל נזיר מפני שהוא קדשי קדשים תודה ואיל נזיר קודמים לשלמים מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעונין להם ״השלמים קודמין לבכור מפני שהן טעונין מתן ד' [א]סמיכה] ונסכים ותנופות חוזה ושוק הבכור קודם למעשר מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים המועשר קודם לעופות מפני שהוא זבח ויש בו קודש] קדשים דמו ואימוריו העופות קודמין למנחות מפני שהן מיני דמים ימנחת חוטא קודם [א] למנחת גדה מפני שהוא בע על חטא [א] חטאת העוף קודמת לעולת העוף וכן בהקדשיה:

פ.ט.

קצוב להס זמן ונדרים ונדבות אפשר בכל יום ותדיר הא צבקר התכלת (מנחות דף מט.) מייתי צהדיא קרא דהעולה אמתני' דהתמידין אין מעכזין את המוספין דקאמר ה"ד אי דאית ליה [ולקסס] והמניח מ"ד אי שלא יהא דבר כו' ועוד קשה טפי

צסוף הגזל קמא (צ"ק דף ק"ה). דריש מדכתיב מלנד איל הכפורים מכלל דכסף כרישא ופיךן אלה מעתה מלנד עולת הצוקר מכלל דמוספין צרישא ותימא מנין שלא יהא דבר כו' הוה ליה למיפקך ממתיני' דהכא דלדברא דדריש מדכתיב מלנד עולת הצוקר מכלל דתמידין קודמין וליכא למימר נמי דאיצטריך קרא דהכא לציבור שאין להם תמידים ומוספין אלה כדי אחד מהס דמתני' לאו צכי האי חטאת קודם לדם עולה וליכא למימר דמד למנוה ומד לעל דעיכובא לייכא כדאמר צ"פ התכלת (מנחות דף מט.) וי"ל דהעולה עולה ראשונה להקדמת הקטרה דצהקטרה איירי וקרא דהכא להקדמת שמיטה דמעשו את אלה צעשיה דדס [ואיירין א] והשתא ניחא דמייתי [א] דרצא צבקר התכלת (שם) למימר דאפי' הקטרה דלא תנן תמיד של שחר קודם א"כ משום [א] דלשון שלא יהא דבר הצוקר משמע טפי עיכובא אחיא טפי מן משנה והשתא ניחא דלא מייתי בהגזל קמא (צ"ק דף ק"ה). ממתיני' לאוכוחי על מלנד איל הכפורים דלא הוי כסף צרישא דלעולם כסף צרישא כיון דכתיב כסף קודם ואחר כך אין אכל הכא איירי צעשיה דדס וה"ק קרא מלנד עולת הצוקר דעיכובא כזר עבודת הדס תעשו את אלה אבל הקטרה דכתיב מקמי קרא דמלנד עולת הצוקר תהיה קודם התמיד דכולהו קראי דקמיה צהקטרה משמעי

דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד וכן מוכח ציומא צבקר דהא כתיב צהו אשה ריח ולהכי איצטריך לאתויי מהעולה דאע"ג דהקטרות [א] דמוספין כתיבי משמע עולת הנקר הקטרות תמיד קודמת להן ה"ג הכא אע"ג דכסף כתיב מקמי מלנד איל הכפורים יכול להיות דאין קודם מיהו קשה דקראי דקמי מלנד עולת הצוקר צעבודת דס [נמין] איירי דכתיב לעיל מיניה ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם וכפרה צדס היא ועוד אמאי לא גמרינן הקטרה דס מהדדי ומפרש ה"ר חיים דקרא דהעולה איצטריך לחזיתין דמכלל הדמיר לא אחי דבכל יום אינתהו כתמיד ו